ഗരുഡപുരാണമ്/ബ്രഹ്മകാണ്ഡഃ (മോക്ഷകാണ്ഡഃ)/അധ്യായഃ 19

ശ്രീഗരുഡമഹാപുരാണമ് 19

ഗരുഡ ഉവാച .

ത്വയോക്തം കൃഷ്ണ ഗോവിന്ദ രുദ്രാച്ഛതഗുണാദപി .

ബ്രഹ്മാണീ ഭാരതീ ചോഭേ അധികേ ദേവസത്തമ .. 3,19.1 ..

മയാ ശ്രുതം വിരിഞ്ചേന ഉമാപര്യന്തമേവ ച .

അനന്താംശൈർവിഹീനത്വം വിരിഞ്ചോക്തം സുരാധിപ .. 3,19.2 ..

സഹസ്രാംശൈർവിഹീനത്വം ത്വയോക്തം കൃഷ്ണ മാധവ .

സർവേഷാം ചൈവ പൂർവേഷാമവേക്ഷ്യൈവ ഹരേ വിഭോ .. 3,19.3 ..

ജ്ഞാനാനന്ദബലാദീനാം വായുപര്യന്തമേവ ച .

സഹസ്രാംശൈർവിഹീനത്വം ജ്ഞാനാദീനാം മഹേശ്വര .. 3,19.4 ..

നിർണയം ബ്രൂഹി ഗോവിന്ദ സർവജ്ഞോസി ന സംശയഃ .

ഗരുഡേനൈവമുക്തസ്തു വാസുദേവോബ്രവീദ്ധ്രുവമ് .. 3,19.5 ..

ശ്രീകൃഷ്ണ ഉവാച .

ആനന്ദാംശൈർവിഹീനത്വമപേക്ഷ്യൈവ ഖഗാധിപ .

ഉത്തരേഷാമുത്തരേഷാം യോഗാദേവമിതി സ്ഫുടമ് .. 3,19.6 ..

പരിമാണേ ശതഗുണേ ആനന്ദേ സ്ഫുടതാവശാത് .

അനന്തഗുണവത്ത്വം ച ബ്രഹ്മണാ സമുദീരിതമ് .. 3,19.7 ..

സഹസ്രഗുണിതത്വം ച വായുനാ സമുദീരിതമ് .

യഥാനന്ദേ തഥാ ജ്ഞാനേ വിഷ്ണൗ ഭക്തൗ ബലാധികേ .. 3,19.8 ..

സർവേ ഗുണൈഃ ശതഗുണാഃ ക്രമേണോക്താ നു ത്യേഖിലാഃ .

ഭാരത്യാശ്ച ശതം ജ്ഞാനം സുഖം ഭക്തിബലാധികേ .. 3,19.9 ..

ഏവം ജ്ഞാനം സുവിജ്ഞേയം മാരുതേസ്തു ബലാദികമ് .

ഏവം ജ്ഞാനം ശതം ജ്ഞേയം മാരുതേ നാത്ര സംശയഃ .. 3,19.10 ..

ഭാരത്യാശ്ച ശതം ജ്ഞാനം ബലം ച സമുദാഹൃതമ് .

ഏവമേവ ച വായോശ്ച ജ്ഞാനം ചൈവമിതി സ്ഫുടമ് .. 3,19.11 ..

യഥാ ദീപാച്ഛതഗുണാ അഗ്നിജ്വാലാ ന ദീപവത് .

സ്ഫുടീഭവേദ്യഥൈവാഗ്നിർബഹുലോപി ന സൂര്യവത് .. 3,19.12 ..

യഥൈവ സൂര്യാദ്ദ്വിഗുണശ്ചന്ദ്രോ നൈവ സ്ഫുടീഭവേത് .

ആനന്ദതാരതമ്യം ച യഥോക്തം തു മയാ തവ .. 3,19.13 ..

തഥൈവ ജാനീഹി ഖഗ നാന്യഥാ തു കഥഞ്ചന .

അഹം വിജാനാമി മയി സ്ഥിതാൻ ഗുണാൻസർവൈർവിശേഷൈശ്ച ഖഗേന്ദ്ര സംയുതാൻ .. 3,19.14 ..

സുസൂക്ഷ്മരൂപാംശ്ച സദാ ഖഗേന്ദ്ര മയാപ്യദൃഷ്ടോ നാസ്തി നാസ്ത്യേവ കശ്ചിത് .. 3,19.15 ..

സർവാവതാരേഷ്വപി വിദ്യമാനം ഹരിം വിജാനാതി രമാപി ദേവീ .. 3,19.16 ..

ഹരേർഗുണാൻസർവവിശേഷസംയുതാനഖണ്ഡരൂപാൻസാ വിജാനാതി ദേവീ .

സുസൂക്ഷ്മരൂപാൻസാ വിജാനാതി ദേവീ ബ്രഹ്മാദിഭ്യോ മത്പ്രസാദാധികം ച .. 3,19.17 ..

സ്വാത്മസ്വരൂപം പ്രവിജാനാതി ദേവീ സുസൂക്ഷ്മരൂപം സുവിശേഷൈശ്ച യുക്തമ് .

സ്വാന്യം പ്രപഞ്ചം പ്രവിജാനാതി ലക്ഷ്മീസ്തഥാപ്യശേഷൈഃ സുവിശേഷൈശ്ച യുക്തമ് .. 3,19.18 ..

ബ്രഹ്മാപി പശ്യേത്സർവഗം വാസുദേവം വായ്വാദിഭ്യോ ഹ്യധികാൻസദ്ഗുണാംശ്ച .

ശ്രോത്രം ന ജാനാതി ഹരേർഗുണാംശ്ച സുസൂക്ഷ്മരൂപാംശ്ച വിശേഷസംയുതാൻ

.. 3,19.19 ..
സ്പഷ്ടസ്വരൂപേണ യഥാ വിദുഃ സുരാ മുക്ത്വാ ബ്രഹ്മാണം ന തഥാ തേപ്യമുക്താഃ .
സ്വാത്മാനമന്യച്ച സദാ വിശേഷര്യുക്തം വിജാനാതി വിധിശ്ച മാരുതഃ .. 3,19.20 ..
വാണീ വിജാനാതി ഹരേർഗുണാംശ്ച സ്വയംഭുവോ നൈവ താവദ്വിശേഷാൻ .
ത്രൈഗുണ്യരൂപാത്പരതഃ സദൈവ പശ്യേദ്വിഷ്ണും കൃഷ്ണരൂപം ഖഗേന്ദ്ര .. 3,19.21 ..
ശേഷോ രുദ്രോ വീന്ദ്ര ഏതൈശ്ച സർവേ തമോ മാത്രേ പ്രവിജാനന്തി സംസ്ഥമ് .
വാണീദൃഷ്ടാൻസവിശേഷാൻ ഗുണാംസ്തേ ജാനന്തി നോ സത്യമേവോക്തമങ്ഗ .. 3,19.22 ..
ഉമാ സുപർണാ വാരുണീ ചേതി തിസ്രഃ സഹൈവ തഃ പ്രവിജാനന്തി സുസ്ഥമ് .
ഹരേർവിശേഷാനരുദ്ര ദൃഷ്ടാൻഖഗേന്ദ്ര ജാനന്തി നൈതാഃ ക്വാപി ദേശേ ച കാലേ .. 3,19.23 ..
ഇന്ദ്രാദയഃ പ്രവിജാനന്തി വീന്ദ്ര അഹങ്കാരേ വ്യാപ്തരൂപം ഹരിം ച .
ദക്ഷാദ്യാ വൈ ബുദ്ധിതത്ത്വേ സ്ഥിതം തം ജാനന്തി തേ സോമസൂര്യാദയശ്ച .. 3,19.24 ..
വിഷ്ണും ഹരിം ഭൂതതത്ത്വേ സ്ഥിതം ച യേ ചാന്യേ ച പ്രവിജാനന്തി നിത്യമ് .
അന്യേ ച പശ്യന്തി യഥാ സ്വയോഗ്യമണ്ഡാന്തരസ്ഥം ഹരിരൂപം ഖഗേന്ദ്ര .. 3,19.25 ..
കേചിത്പ്രപശ്യന്തി ഹരേശ്ച രൂപം ത്വദീയഹൃത്സ്ഥം ഹൃദി കേചിത്സദൈവ .
ഏവംപ്രകാരം പ്രവിജാനീഹി വീന്ദ്ര ഹ്യഥോ ശൃണു ത്വംമമ ഭാര്യാഃ ഷഡേതാഃ .. 3,19.26 ..
രുക്മിണ്യാദ്യാഃ ഷണ്മഹിഷ്യോ മമശ്രീർനീലാ ച യാ മമ ഭാര്യാ ഖഗേന്ദ്ര .
സർഗേ പൂർവസ്മിൻഹവ്യവാഹസ്യ പുത്രീ താസ്താ ഭജേ സദ്യ ഏവാ വിശേഷാത് .. 3,19.27 ..
കന്യൈവ സാ കൃഷ്ണപത്നീ ച കാമാംസ്താംസ്താൻ ഭജേന്മനസാ ചിന്തിതാംശ്ച .
അതീവ യത്നം കവ്യവാഹം ഖഗേന്ദ്ര പിതൃഷ്വേകഃ സർവദാ വൈ ചകാര .. 3,19.28 ..
തഥൈവ സാ നൈവ ഭർതാരമാപ യതസ്തു സാ കൃഷ്ണനിഷ്ഠൈകചിത്താ ..

3,19.29 ..

തദാബ്രവീത്കവ്യവാഹശ്ച പുത്രീം പതിം കിമർഥം നേച്ഛസി മൂഢബുദ്ധേ .

തദാബ്രവീത്കവ്യവാഹം ച പുത്ത്രീ ഹരിം വിനാ സർവഗുണോപപന്നേ .

ജന്മന്യസ്മിൻ ഭർതൃതാ നാസ്തി ദേവ യതോ ഭർതാ ഹരിരേവൈക ഏവ .. 3,19.30 ..

യതോ ലോകേ സുസ്ത്രിയഃ സർവ ഏവ സംദാ ജ്ഞേയാ വിധവാസ്തേ ഹി നിത്യമ് .

അനാദിനിത്യം ഭുവനൈകസാരം സുസുംദരം മോക്ഷദം കാമദം ച .. 3,19.31 ..

ഏതാദൃശം ന വിജാനന്തി യാസ്തു സർവാസ്താ വൈ വിധവാഃ സർവദൈവ .

നിമിത്തഭൂതം ഭർതൃരൂപം ച ജീവം ദൈവോപേതം ഹരിഭക്ത്യാ വിഹീനമ് .. 3,19.32 ..

സുകശ്മലം നവരന്ധ്രൈഃ സ്രവന്തം ദുർഗന്ധയുക്തം സർവദാ കുത്സിതം ച .

ഏതാദൃശേ ഭർതൃജീവേ നു താത പ്രയോജനം നാസ്തി കൃഷ്ണം വിഹായ .. 3,19.33 ..

ദേവസ്ത്രിയോ നിജഭർതൄന്വിഹായ തത്ര സ്ഥിതം പ്രീണയന്ത്യേവ നിത്യമ് .

അതശ്ച താഃ സധവാഃ സർവദൈവ ലോകൈർവന്ദ്യാ നാത്ര വിചാര്യമസ്തി .. 3,19.34 ..

ഭർതാസ്തേ ഹരിഭക്താ യദി സ്യുരാസാം സ്ത്രീണാം ജന്മസാഫല്യമേവ .

അനേകജന്മാർജിതപുണ്യസംചയൈസ്തദ്ഭർതാരോ ഹരിഭക്താ ഭവേയുഃ .. 3,19.35 ..

യദ്ഭർതാരോ ഹരിഭക്താ ന സംതി താഭിസ്ത്യാജ്യം സ്വീയഗാത്രം ഭൃശം ഹി .

സ്വഭർതൃതം കൃഷ്ണരൂപം ഹരിം ച സ്മൃത്വാ സമ്യഗ്യദി ഗാത്രം ത്യജേയുഃ .. 3,19.36 ..

തദാ നൈവ ഹ്യാത്മഹത്യാദിദോഷാഃ സ്ത്രീണാമേവം നിർണയോയം ഹി ശാസ്ത്രേ .

യദ്ഭർതാരോ ന വിജാനന്തി വിഷ്ണും താസാം സംഗോ നൈവ കാര്യഃ കദാപി .. 3,19.37 ..

അനേക ജന്മാർജിതപുണ്യസംചയാത്തദ്ഭർതാരോ വിഷ്ണുഭക്താ ഭവേയുഃ .

കലൗ യുഗേ ദുർലഭാ വിഷ്ണുഭക്താ ഹരേഭക്തിർദുർലഭാ സർവദൈവ .. 3,19.38 ..

ഹരേഃ കഥാ ദുർലഭാ മർത്യലോകേ ഹരേർദീക്ഷാ ദുർലഭാ ദുർലഭാ ച .
ഹരേസ്തത്ത്വേ നിർണയോ ദുർലഭോ ഹി ഹരേർദാസൈഃ സംഗമോ ദുർലഭശ്ച .. 3,19.39 ..
പ്രദക്ഷിണം ദുർലഭം വൈ മുരാരേർനമസ്കാരോ ദുർലഭോ വൈ കലൗ ച .
തദ്ഭക്താനാം പാലനം ദുർലഭം ച സദ്വൈഷ്ണവാനാം ദുർലഭം ഹ്യന്നദാനമ് .. 3,19.40 ..
തന്ത്രോക്തപൂജാ ദുർലഭാ വൈ മുരാരേർനാമഗ്രഹോ ദുർലഭശ്ചൈവ വിഷ്ണോഃ .
സുവൈഷ്ണവാനാം പുജനം ദുർലഭം ഹി സദ്വൈഷ്ണവാനാം ഭാഷണം ദുർലഭം ച .. 3,19.41 ..
ശാലഗ്രാമസ്പർശനം ദുർലഭം ച സദ്വൈഷ്ണവാനാം ദർശനം ദുർലഭം ഹി .
ഗോസ്പർശനം ദുർലഭം മർത്യലോകേ സദ്ഗായനം ദുർലഭം സദ്ഗുരുഞ്ച .. 3,19.42 ..
സദ്ഭാര്യാഃ സത്പുത്രകാ ദുർലഭാ ഹി ശേഷാചലസ്ഥസ്യ ഹരേശ്ച ദർശനമ് .
സുദുർലഭം രങ്ഗനാഥസ്യ തീരേ കാവേര്യാ വൈ ദർശനം വിഷ്ണുപദ്യാഃ .. 3,19.43 ..
കാഞ്ചീക്ഷേത്രേ വരദരാജസ്യ സേവാ സുദുർലഭാ ദർശനം ചൈവ ലോകേ .
സുദുർലഭം ദർശനം രാമസേതോഃ സുദുർലഭാ മധ്വശാസ്ത്രേ ച ശക്തിഃ .. 3,19.44 ..
ഭീമാതീരേ സംസ്ഥിതസ്യാപി വിഷ്ണോഃ സുദുർലഭം ദർശനം ചാഹുരാര്യാഃ .
രേവാതീരേ സംസ്ഥിതസ്യാപി വിഷ്ണോർഗയാക്ഷേത്രേ വിഷ്ണുപാദസ്യ ചൈവ .. 3,19.45 ..
തഥാ ബദ്രൗ സംസ്ഥിത സ്യാപി വിഷ്ണോഃ സുദുർലഭം മർത്യലോകേ സ്ഥിതാനാമ് .
ശേഷാചലേ ശ്രീനിവാസാശ്രമേ ച തപസ്വിനോ ദുർലഭാ മർത്യലോകേ .. 3,19.46 ..
പ്രയാഗാഖ്യേ മാധവസ്യാപി നിത്യം സുദർശനം ദുർലഭം വൈ നൃണാം ഹി .. 3,19.47 ..
അതോ നേച്ഛാമി ഭർതാരം കൃഷ്ണാദന്യം കദാചന .
ഏവമുക്ത്വാ സാ പിതരം യയൗ ശേഷാചലം പ്രതി .. 3,19.48 ..
കപിലാഖ്യമഹാതീർഥേ ആരുരോഹ മഹാഗിരിമ് .
തത്രസ്ഥം ശ്രീനിവാസം ച ദൃഷ്ട്വാ നത്വാ മഹാസതീ .. 3,19.49 ..

ത്രിദിനം സമുപോഷ്യാഥ ഗത്വാ പാപവിനാശനമ് .

തത്രസ്നാത്വാ വിവാഹാർഥമേകാന്തം പ്രയയാവഥ .. 3,19.50 ..

തസ്യാ ഉത്തരദിഗ്ഭാഗേ ക്രോശയുഗ്മേ മഹാതലേ .

ഗർതഭൂതേ ച ഏകാന്തേ ചചാര തപ ഉത്തമമ് .. 3,19.51 ..

ധ്യാത്വാ നാരായണം ദേവം തത്രാസീച്ച കുമാരികാ .

ദിവ്യവർഷസഹസ്രാന്തേ സ്തോതും സമുപചക്രമേ .. 3,19.52 ..

കുമാര്യുവാച .

ത്വമേവ മാതാ ച പിതാ ത്വമേവ ഭർതാ ച സഖാത്വമേവ .

ത്വമേവ പുത്രശ്ച ഗുരുർഗരീയാന്മിത്രം സ്വസാ ത്വം മമ വല്ലഭശ്ച .. 3,19.53 ..

അനാദ്യനന്തേഷ്വപി ജന്മസു പ്രഭോ വിചാര്യമാണാ ന വിജാനേപ്യഹം ച .

ഏതൈ ഹി സർവേ ച നിമിത്തമാത്രതഃ പിത്രാദയസ്ത്വം ഹ്യനിമിത്തമാത്രതഃ .. 3,19.54 ..

അതോ മുരാരേശ്ച തവൈവ ഭാര്യാ ഭൂയാസമിത്യേവ തദാ വ്രതം മേ .

ദുഃ സംഗമാത്രാദിസമാഗമം ന സംസിദ്ധിരിത്യേവ വദാന്യമൂർതേ .. 3,19.55 ..

ത്വദ്ദൂഷകാണാം തവ ദാസവര്യ വിദൂഷകാണാം ദർശനം ഛിന്ധി ദേവ .

ഗുരുദ്രുഹാം ദർശനം ഛിന്ധി വിഷ്ണോ ഭക്തദ്രുഹാം മിത്രതാം ഛിന്ധി കൃഷ്ണ .. 3,19.56 ..

തവ ധ്രുഗ്ഭിർഭാഷണം ഛിന്ധി ദേവ ത്വം സംഗമം ദേഹി പദാരവിന്ദേ .

ശ്രീശൈലവാസായ നമോനമസ്തേ നമോനമഃ ശ്രീനിവാസായ തുഭ്യമ് .. 3,19.57 ..

സ്വാമിൻ പരാവര രമേശ നിദാനമൂർതേ കാലോ മഹാനപി ഗതശ്ച നിദർശനന്തേ .

അനന്തജന്മാർജിതസാധനൈശ്ച ത്വദ്ദർശനം സ്യാച്ച ചതുർഭുജസ്യ .. 3,19.58 ..

കഥം മമ സ്യാത്തവ ദർശനം പ്രഭോ സർവൈശ്ച ദോഷൈശ്ച സുസംഗതായാഃ .

ദാസ്യാസ്പദായാസ്തവ ദാസദാസ്യാഃ പ്രസീദ ദേവേശ ജഗന്നിവാസ .. 3,19.59 ..

ഏവം സ്തുതസ്തഥാ വിഷ്ണുഃ ശ്രീനിവാസോ ദയാനിധിഃ .

പ്രാദുരാസീദ്വരദരാട്ഭക്ത്യാ തസ്യാ ജനാർദനഃ .. 3,19.60 ..

വരം വരയ ഭദ്രം തേ വരദോഹമിഹാഗതഃ .

ഹരിണോദീരിതം വാക്യം ശ്രുത്വാ പ്രാഹ സ്മിതാനനാ .. 3,19.61 ..

ഉവാച പരയാ ഭക്ത്യാ ശ്രീനിവാസം ജഗത്പ്രഭുമ് .

അഹം ഹി ഭാര്യാ ഭൂയാസം തവ മാധവ സുംദര .. 3,19.62 ..

ഇതി തസ്യാ വചഃ ശ്രുത്വാ ശ്രീനിവാസോഽബ്രവീദ്വചഃ .

ശ്രീഭഗവാനുവാച .

അഹം കുമാരി സുഭഗേ കൃഷ്ണജന്മനി ഭൂതലേ .. 3,19.63 ..

ഭവാമി തവ ഭർതാഹം നാത്ര കാര്യാ വിചാരണാ .

ഏവമുക്താ സുതാ കന്യാ പുരണ്യരാശിം ഹരിം പരമ് .. 3,19.64 ..

ഉവാച പരമപ്രീതാ ഹർഷഗദ്ഗദയാ ഗിരാ .

കന്യോവാച .

കൃഷ്ണജന്മന്യഹം പത്നീ ഭൂയാസം പ്രഥമേഹനി .. 3,19.65 ..

സംസ്കാരാത്പ്രഥമം ചാഹമം ഗനാഭ്യഃ സമാവൃണേ .

ഓമിത്യുക്തഃ പുനർവാക്യമുവാച മധുസൂദനഃ .. 3,19.66 ..

ശ്രീഭഗവാനുവാച .

കുമാര്യാ വിധൃതത്വാച്ച മത്പ്രദാനാച്ച ഭാമിനി .

തേഷാം മനോഭീഷ്ടസിദ്ധിർഭവിഷ്യതി ന സംശയഃ .. 3,19.67 ..

ഇതി തസ്യൈ വരം ദത്ത്വാ തത്രൈവാന്തരധീയത .

ദേഹം തത്രൈവ സംത്യജ്യ കുമാരീ ചൈവ പുത്രികാ .. 3,19.68 ..

കുമ്ഭ കസ്യ ഗൃഹേ ജാതാ നീലാ നാമ്നാ തു സാ സ്മൃതാ .

കുംഭകസ്തു മഹാഭാഗ നന്ദശോഭസ്യ ശാലകഃ .. 3,19.69 ..

കല്പവാഹഃ സ വിജ്ഞേയഃ പിതൄണാം പ്രഥമഃ സ്മൃതഃ .

തസ്യ ഗത്വാ ഗൃഹമഹം വൃഷഭാചലവാസിനഃ .

ശിവസ്യ വരതശ്ചൈവ ത്വജേയഃ ഖഗസത്തമ .. 3,19.70 ..

ദിതിജാന്വിനിഹത്യൈവ നീലാ പ്രാപ്താ ഖഗേശ്വര .

തതോ നാഗ്നിജിതോ രാജ്ഞോ ഗൃഹേ ജാതാ കുമാരികാ .. 3,19.71 ..

നാഗ്നിജിത്കവ്യവാഹോഭൂത്കന്യാ നീലാഹ്വയാഭവത് .

തസ്യാഃ സ്വയംവരേ ചാഹം ഗോവൃഷാൻസപ്തസംഖ്യകാൻ .. 3,19.72 ..

ശിവസ്യ വരതശ്ചൈവാപ്യവധ്യാന്ദേവമാനുഷൈഃ .

ബദ്ധ്വാ വൃഷാന്നൃപാഞ്ജിത്വാ പ്രാപ്താ നീലാ മഹാഖഗ .. 3,19.73 ..

കുംഭകസ്യ സുതാ നീലാ ദേഹസ്ഥാഃ പ്രാവിശൻ ഭൃശമ് .

ഏകാവയവതോ യസ്മാത്തസ്മാത്തത്രൈവ സാവിശത് .. 3,19.74 ..

ഭൂമൗ ദ്വിധാ സംപ്രജാതാ കുമാര്യേവ ന സംശയഃ .

ഭദ്രാജന്മ പ്രവക്ഷ്യാമി ശൃണു പക്ഷീന്ദ്രസത്തമ .. 3,19.75 ..

ഇതി ശ്രീഗാരുഡേ മഹാപുരാണേ ഉത്തരഖണ്ഡേ തൃതീയാംശേ ബ്രഹ്മകാണ്ഡേ നീലാവിവാഹനിർണയോ നാമൈകോനവിംശോഽധ്യായഃ
